

België - Belgique
P.B.
2800 Mechelen I
8/6080

RIMNieuws

Nummer 51 – 4de kwartaal 2000

Driemaandelijks tijdschrift - Afgiftekantoor Mechelen 1 -
V.U. Frans Geys, Hoveniersstraat 16, 2800 Mechelen

Colofon

RIMNieuws is het driemaandelijks orgaan van Restauratie Integratie Mechelen v.z.w. ("RIM").

Teksten: Kristin Van Ransbeeck, Patrick Egels, Willy Peeters, Bart Braeckevelt

Foto's: Frans Geys, Peter Van den Bossche

Layout: Peter Van den Bossche

Abonnementen op RIMNieuws kunnen onderschreven worden door storting van 10,00 euro op rekening 320-4195088-05 van Restauratie Integratie Mechelen.

Indien het adresetiket voorzien is van een kleurcode of een vermelding 'lidgeld niet OK', hebben wij uw abonnementsgeld voor het lopende jaar nog niet ontvangen. Gelieve dit dan zo spoedig mogelijk te storten om ook in de toekomst RIMNieuws te blijven ontvangen.

Inlichtingen: RIM, p/a Patrick Egels, Vekestraat 8, 2800 Mechelen (015/412708)

Email: RIM@lhoon.com

Bezoek ook de RIM website:

<http://www.rim.be>

Wet van 08/12/92 ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer: de gegevens aangaande de RIM-leden zijn opgeslagen in het bestand beheerd door RIM v.z.w., en worden slechts gebruikt voor interne administratieve doeleinden. Het ledenbestand van RIM v.z.w. wordt niet aan derden medegedeeld. Als U wil kennis nemen van de gegevens over uw persoon in ons bestand, kan dit mits eenvoudige schriftelijke aanvraag (een kopie van uw identiteitskaart insluiten) aan RIM v.z.w., Dageraad straat 45, 2800 Mechelen. Indien zou blijken dat onze bestanden onjuiste gegevens bevatten, zullen deze op uw aanvraag worden aangepast.

Intro

Beste Lezer,

Een relict uit die goeie ouwe twintigste eeuw vandaag in uw bus, dat moet toch kunnen?

Inderdaad, dit is het laatste nummer van het bewogen jaar 2000. In deze aflevering hebben we drie bijdragen opgenomen: een memorandum dat ondertussen aan het nieuwe stadsbestuur is voorgelegd, de bedenkingen van een waakzame buurtbewoner i.v.m. het project 'Businesspark Baron Michel' en een reactie van een lezer op het OVAM-artikel uit het vorige nummer.

En u gelooft het nooit, maar heel binnenkort valt het nummer van het eerste kwartaal 2001 in uw bus! Nog zo één en het is Pasen, horen we u al denken, en gezien de tijd van het jaar kunnen wij daar weinig tegen inbrengen, maar de nodige kopij is al binnen.

Uw reacties zijn nog altijd welkom op:

- RIM, p.a. Geerdegemvaart 125/202, 2800 Mechelen
- kristin.vanransbeeck@pandora.be

En kijk ook eens op onze website. Die heeft ondertussen een logische naam gekregen, namelijk:

<http://www.rim.be>

U vindt er o.a. geregeld nieuwe foto's van de almaar platter wordende Lamot-site en het zomerprogramma van Mechelenbinnenstebuiten.

Tot heel binnenkort!

Kristin Van Ransbeeck

MEMORANDUM

I. RESTAURATIE INTEGRATIE MECHELEN

De visie van RIM

De twintigste eeuw is de eeuw van de beeldenstorm. De afbraakmanie van de voorbije decennia heeft haar gelijke in de geschiedenis niet. Toch is men er ook vele eeuwen geleden al met de grove borstel doorgegaan. Het woord 'beeldenstorm' blijft een constante in ons taalgebruik. Het 'beeld der destructie' van 1566 is als een baken van afgrijzen in het collectief geheugen van de Nederlanden blijven hangen. Er is geen enkele reden om de destructiviteit die de woelige jaren van de godsdienstoorlogen kenmerkte te minimaliseren. Het zou fout zijn te denken dat wij de eersten - laat staan de enigen - zijn die revolutionaire veranderingen van het wereldbeeld hebben meegemaakt.

Opvallend is dat het teisteren van opvattingen, tradities, sociale verhoudingen en levensbeschouwingen zo vaak hand in hand gaat met letterlijke verwoestingen en afbraakpsychoses van het gebouwde erfgoed. De met mensenhanden gebouwde omgeving van de mens, de culturele omgeving, is nauw verbonden met onze levenswijze en onze collectieve identificatie. Deze omgeving wordt uiterst kwetsbaar wanneer men - met goede of kwade bedoelingen - ingrijpende maatschappelijke veranderingen wil doorvoeren. Afbraak van het culturele erfgoed staat tegelijkertijd voor een afrekening met ideeën die als verouderd worden beschouwd. Onder meer in de verschrikkelijke burgeroorlog in de Balkan zijn we er getuige van geweest hoe de verwoesting van monumenten als psychologische oorlogsvoe-

Het stedelijk weefsel: een organisch gegroeid geheel

ring wordt gebruikt. Door deze link tussen maatschappelijke verhoudingen en de gebouwde omgeving langs de negatieve zijde te bekijken vermijden we dat onze bekommernissen als opwellingen van sentimentele nostalgie worden beschouwd. Als de afbraak van het erfgoed als geschikt wapen wordt beschouwd om een maatschappij te ontregelen en een bevolking te demoraliseren kunnen we niets anders besluiten dan dat het behoud en de revalorisatie ervan bijdraagt tot een groter zelfvertrouwen een algemeen gevoel van welbehagen.

Op een voorheen nooit geziene schaal zijn in het Europa van de twintigste eeuw talloze heiligenbeeldjes letterlijk en figuurlijk verwoest. Samen met de oude ideeën moesten ook de oude steden verdwijnen. Daar zijn niet alleen de twee wererldoorlogen voor verantwoordelijk. In sommige steden – kijk maar naar Brussel – was men zelfs jaloers op de verwoeste gewesten. De boutade van Mao “Er is geen opbouw mogelijk zonder afbraak” werd in de kapitalistische maatschappij zonder verpinken vertaald in reële projecten. Eeuwenoude wijken gingen tegen de vlakte. Nieuwe grootschalige, zonevreemde gebouwen maakten de steden onleefbaar. Monumenten werden herleid tot curiosa in een rariteitenkabinet of werden als fotogenieke souvenirs te grabbel gegooid aan het toeristisch terrorisme. Het gebouwde erfgoed werd niet – en wordt helaas nog veel te weinig – beschouwd als een fundamentele bouwsteen van de samenleving. Het gaat hier niet om een aantal interessante curiosa voor hobbyisten. Het gebouwde erfgoed draagt het collectief geheugen van de (hele) mensheid, is de blauwdruk van de maatschappij en moet daarom het uitgangspunt vormen voor vernieuwing en verbetering. Een belangrijke vaststelling daarbij is dat ook de natuur een onderdeel is van dat erfgoed. Zonder menselijke tussenkomst zou die er helemaal anders uitzien. Ook natuurbe-

heer maakt deel uit van datzelfde collectief geheugen.

Met deze gedachten wil RIM de opvattingen ondersteunen die de vereniging al sinds haar oprichting in 1987 heeft verdedigd. Een leefbare stad op mensenmaat creëren of versterken kan enkel vanuit het respect voor wat reeds bestaat. De stad is sedert eeuwen een langzaam gegroeid compromis tussen zakelijkheid (economische vooruitgang), menselijkheid (de kwaliteit van het leven) en representativiteit (ijdelheid en herkenbaarheid). Door intensieve observatie kunnen we veel leren van het verleden. Vele problemen genereerden vele creatieve oplossingen die tot vandaag hun nut kunnen bewijzen. De stad is een gereedschapskist, een zolder vol herinneringen en het fundament waarop het huis van de samenleving is gebouwd. Dit zijn de uitgangspunten van RIM. Die uitgangspunten zijn historisch, ecologisch, economisch en sociaal verantwoord. Ze worden als basis gebruikt bij de opstelling van dit memorandum.

Het coalitieakkoord

Het coalitieakkoord tussen de alliantie VLD/VU, CVP en Agalev 'Op weg naar een nieuw Mechelen', zoals voorgesteld op een persconferentie in november 2000, mag er zijn. Het is een werkstuk van liefst 45 bladzijden, gegoten in 14 hoofdstukken en 353 artikels. De algemene teneur is er één van politieke vernieuwing en doorgedreven bekommernis over het wel en wee van onze stad. Het geheel is klaarblijkelijk het resultaat van doorgedreven overleg, grote aspiraties, een ruim blikveld op de problemen van de stad en een intelligente visie op de toekomstige ontwikkeling ervan. Uit het document en de voorstelling ervan kan een echte teamgeest verondersteld worden. In sommige vage beloften en dubbelzinnigheden herkennen we de scherpe kantjes van het compromis. RIM is tevreden over de inhoud van het

akkoord en kijkt vol verwachtingen uit naar de toekomst. We kunnen niet nalaten te stellen dat 80% van ons jarenlang discours een plaats heeft gekregen in het nieuwe bestuursakkoord.

Het spreekt vanzelf dat de waarde van het beleidsdocument pas echt zal blijken in de nabije toekomst. Zullen de geformuleerde ambities een verlengstuk krijgen op het veld van eer? Komen de mooi voorgestelde intenties overeen met de werkelijke bedoelingen van onze nieuwe stadsbestuurders? Kunnen zij in de praktijk omzetten wat ze op papier verdedigen? De toekomst zal het uitwijzen. Voor wat de materies betreft die ons aanbelangen zal RIM de evoluties nauwgezet in het oog houden en wij zullen niet nalaten onze achterban daar uitgebreid over te informeren. Net als in het verleden zullen wij ons inzetten om de ontwikkelingen die wij voor Mechelen belangrijk vinden in de juiste richting te sturen. Hoe dan ook, wij leven op hoop.

In het, zoals gezegd, nochtans uitgebreide bestuursakkoord vinden we helaas zeer weinig terug over de waarde van de historische stad. Er wordt niet of onvoldoende duidelijk gemaakt dat dit gegeven een onmisbaar uitgangspunt voor het beleid vormt. Onder meer daarom vinden we het hoogst noodzakelijk om het nieuwe stadsbestuur een lijstje van onze voornaamste aandachtspunten te presenteren. Uiteraard kunnen we als vereniging enkel ingaan op die beleidsdomeinen die tot het werkveld van RIM en Mechelenbinnenstebuiten behoren. Over andere thema's kunnen de bestuursleden hun visie uiten, maar dan niet als woordvoerders van RIM. We beseffen dat sommige van de aangelegenheden waarnaar onze aandacht uitgaat reeds in het coalitieakkoord zijn opgenomen. Onze aandachtspunten zijn er echter geenszins uit overgeschreven. Ze leven reeds lang bij RIM.

Aandachtspunten

Het historische karakter van Mechelen is uniek. Dit karakter is essentieel voor de stedenbouwkundige ontwikkeling van de stad. Ten opzichte van andere plaatsen krijgt de stad door het historische erfgoed een meerwaarde. Het erfgoed mag niet als bijkomstigheid of als anekdote worden behandeld. Het stedelijk weefsel is broos en kwetsbaar, maar mag niet verloren gaan. Het is de meest concrete uitdrukking van de geschiedenis van de culturele diversiteit en eigenheid. Het is met andere woorden onmisbaar voor de identiteit en de toekomst van de stad.

Dit betekent geenszins dat alle aandacht uitsluitend naar het stadscentrum moet uitgaan. Ook in de buitenwijken moet rekening gehouden worden met de structuur zoals die historisch gegroeid is. Aan de leefbaarheid van de armere wijken die onmiddellijk buiten de binnenstad liggen is decennia lang te weinig aandacht besteed. Daar moet dringend verandering in komen. Op die manier wordt vermeden dat bepaalde groepen stadsbewoners in de kou blijven staan. Zowel het stadscentrum als de eraan vastgegroeide wijken moeten uitgroeien tot aangename wijken waar het prettig wonen is. Het historische erfgoed in de buitenwijken is niet van hetzelfde gehalte als dat van de binnenstad en kan niet als het belangrijkste uitgangspunt bij vernieuwingen worden beschouwd. Toch is de bakenfunctie en het collectief geheugen van gebouwen ook daar een niet te verwaarlozen factor. Belangrijk is de wijkontwikkeling en de herinrichting van binnengebieden. Wellicht vergt dit alles een grote inzet van personeel en middelen. Concrete projecten kunnen een voorbeeldfunctie vertolken.

Tijdens de voorbije jaren hebben we vooral kunnen opmerken dat er in Mechelen een debatcultuur ontbreekt. Nu de

*Binnengebieden moeten op zorgvuldige wijze worden ingevuld
(foto: de tuin van het Minderbroedersklooster)*

samenstelling van de bevolking steeds meer diversiteit vertoont is het dringend tijd om dat probleem onder ogen te zien. Op het vlak van de stedenbouw en de monumentenzorg neemt RIM al lang een belangrijke plaats in. De stedelijke overheid zou daarmee rekening moeten houden. De stedelijke commissie voor monumentenzorg moet opnieuw de waardering krijgen die ze verdient. Het nieuwe decreet inzake de organisatie van de ruimtelijke ordening veronderstelt ook de oprichting van een gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening. Ook daarin zou RIM vertegenwoordigd willen zijn. Rond belangrijke stedenbouwkundige ingrepen moet een maatschappelijk debat op gang worden gebracht dat verder gaat dan de organisatie van een hoorzitting waarop de voldongen feiten worden meege-deeld. RIM is bereid om daartoe een constructieve bijdrage te leveren. Ook binnen de stedelijke diensten die raakvlakken hebben met de ruimtelijke ordening moet er voldoende overleg zijn.

De leden van de stedelijke commissie voor monumentenzorg (SCM) zijn gefrustreerd door het feit dat met hun adviezen onvoldoende rekening wordt gehouden. De bewering dat 90% van de adviezen worden gevolgd is alleen mathematisch juist. De meeste adviezen betreffen kleinere projecten waarbij er trouwens een grote consensus is over de uit te brengen adviezen. Het schoentje knelt waar het gaat om een grote bouwprojecten waarvan het impact op de stad, maar ook en vooral de belangen van sommigen veel zwaarder doorwegen. Sommige projecten of elementen van projecten van belang worden zelfs helemaal niet voor-gelegd aan de commissie. De SCM is een democratische instelling, in het leven geroepen in 1968 en samengesteld uit deskundigen en vertegenwoordigers van verenigingen. Gelet op de openbaarheid van bestuur zouden de verslagen van de vergaderingen van de commissie moeten worden

gepubliceerd en de commissieleden zouden over de uitgebrachte adviezen spreekrecht moeten hebben.

De op te richten gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening (GECORO) moet een duidelijke taakomschrijving krijgen en in goede verstandhouding leven met de SCM. De samenstelling ervan verdient de grootste aandacht.

De wetgeving op de ruimtelijke ordening bepaalt dat sommige aanvragen moeten worden openbaar gemaakt. Het probleem daarbij is echter de drempelvrees en/of het tijdsgebrek die er bij veel burgers is om de plannen te gaan bekijken en om er de juiste toelichting bij te krijgen. De stad zou daarom een openbaar gebouw moeten hebben waar de belangrijkste plannen van de dossiers die worden openbaar gemaakt worden gepresenteerd. Hierbij valt te overwegen om een soort stadscafé in te richten dat in verbinding staat met lokalen waar de bevolking over allerhande zaken, dus ook stedenbouw, wordt geïnformeerd en waar men gewijs wordt gemaakt in die aangelegenheden.

Bij de beoordeling van bouwprojecten die een grote impact hebben op de stad of die ingrijpen in monumenten of waardevolle stadsgezichten moet er een grondig onderzoek vooraf gebeuren. De projecten 'Lamot' en 'Robelco' hebben aangetoond dat deskundigen en de bevolking vaak worden geraadpleegd als de essentiële beslissingen reeds genomen zijn. Het stadsbestuur moet afzien van deze politiek van voldongen feiten.

Eén van de grote principes van de gewestelijke, provinciale en gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen is de 'verdichting' van de bebouwing. Het stadsbestuur moet erover waken dat die verdichting niet leidt tot een overdreven vloer/terrein-verhouding. Het gevaar bestaat namelijk dat

projectontwikkelaars hiermee vooral de grondopbrengst wensen te maximaliseren zonder nog rekening te houden met stedenbouwkundige kwaliteiten. De voorbeelden daarvan bestaan reeds in het centrum, en dat terwijl er tegelijkertijd nog zoveel leegstand is. Het principe van de verdichting dient vooral toegepast te worden op de woongebieden die aansluiting vinden bij de stad, omdat er juist daar een 'verkavelingscultuur' bestaat die ruimteverkwistend is. Ook in het centrum van de stad, vooral in binnengebieden, mag er af en toe ruimte vrijgemaakt worden voor groenvoorzieningen.

Er moet een beter evenwicht ontstaan tussen sociale woningen en woningen voor meer bemiddelde gezinnen. Daarbij gaat het niet enkel over hoeveelheden, maar vooral over de wijze waarop sociale woningen worden gerealiseerd en andere woningen worden gestimuleerd. Grootschalige projecten (zoals Domus Flandria aan de Varkensstraat) zijn daarbij absoluut onaanvaardbaar. Een meer gedifferentieerde stad zorgt voor een sterkere vermenging van verschillende bevolkingsgroepen, zodat de vraag om meer kwaliteit van de collectieve ruimte krachtiger wordt. Met een stedelijk beleid kan men de kloof tussen arm en rijk niet oplossen, wel de wijze waarop meer en minder bedeelden kunnen genieten van de openbare ruimte en voorzieningen. Een dergelijke aanpak kan ook de anonimiteit van bepaalde buurten terugdringen, wat dan weer leidt tot meer veiligheid.

Het is niet aan RIM om te bepalen op welke wijze de 'kleine criminaliteit' moet worden aangepakt. Wel kan onze vereniging meedenken aan een beleid waarbij de stedelijke ruimte (in aansluiting bij de paragraaf hierboven) een bijdrage levert tot meer contacten en tolerantie tussen verschillende bevolkingsgroepen en tot meer sociale controle. Daarbij

*“Domus Flandria”: een grootschalige en artificiële inplanting temidden
het historisch stadscentrum*

mag de aandacht voor het detail in de straat niet onderschat worden. Afvalbestrijding, onderhoudswerken, schilderwerken, groenaanleg, tegenwerken van geluidsoverlast, speelpleinen, kunst in de straat, kleine monumenten zoals bijvoorbeeld winkelpuien en straatmeubilair zijn daar belangrijke elementen van.

Heel wat belangrijke gebouwen in Mechelen blijven leegstaan (Loretten-instituut, Predikherenklooster). Tegelijkertijd hebben veel verenigingen plaatsgebrek voor vergaderruimte, tentoonstellingsruimte enz. Vooraleer de stad noodzakelijke voorzieningen wil creëren door nieuwbouw zou een leegstandsinventaris en een raming van de ruimtebehoeften van verenigingen tot een actieplan terzake moeten leiden. Naast een trefplaats voor de jeugd zou er ook een ontmoetingscentrum voor de culturele verenigingen moeten bestaan.

Het parkeerplan en de verkeersstudie moeten herbekeken en verder bestudeerd worden. Momenteel zijn de verkeersvrije en verkeersarme pleinen allemaal in het handelscentrum gesitueerd. Het verkeer moet zich een weg zoeken door de smalle woonstraten van de binnenstad. Op basis van dit gegeven wordt er voor gekozen om de bestaande parkeergelegenheid van de Euro-shopping te laten verdwijnen en om nieuwe ondergrondse parkings in het centrum te realiseren. Is dit een goede optie? Is het afgeschreven winkelcentrum-parkeergebouw evenals dat boven de winkel Match herbruikbaar? Een discussie is nodig.

Concreet

De Dijkeladen rotten weg, de Vlieten (rioleringen) zouden dichtslibben. Decennia lang is er geen onderhoud gebeurd.

Dringend ingrijpen is nodig. Hier en daar kunnen bepaalde vlieten terug opengemaakt of gesuggereerd worden.

Het Lamotcomplex is grotendeels afgebroken. Dat betekent niet dat het laatste woord gezegd is. De invulling van de site moet opnieuw onderzocht worden. Meteen is dit een eerste testcase voor het nieuwe bestuur op het vlak van de ruimtelijke ordening.

Het probleem van de Euroshopping op de Botermarkt is de tweede testcase voor het stadsbestuur. Er mag niet over één dag ijs worden gegaan. Vanuit ecologische, verkeerstechnische, stedenbouwkundige en commerciële overwegingen moet overwogen worden of het gebouw opnieuw kan gebruikt worden. Een afbraak en tegelijk het aanleggen van een ondergrondse parking elders zal veel overlast veroorzaken en kan mogelijk de stabiliteit van de ondergrond in het historische hart verstoren.

De stad heeft behoefte aan een stadsarcheoloog. De geschiedenis van de stad is één van de belangrijkste troefkaarten en verdient de grootste aandacht. De Mechelse verenigingen die met archeologie bezig zijn en helaas onderling verdeeld zijn qua organisatie en opvattingen moeten uitgenodigd worden voor overleg.

Het stadsarchief en zo mogelijk (na overleg) het aartsbischoppelijk archief moeten geïnformatiseerd worden en meer toegankelijk gemaakt worden.

De dienst Monumentenzorg verdient meer steun voor de volwaardige behartiging van haar taken.

De stedelijke Cultuurraad moet een precieze taakomschrijving krijgen met betrekking tot de daadwerkelijke behartiging van de verwachtingen van de Mechelse verenigingen.

Lamot: wat zal de toekomst brengen op deze plek?

De raad moet vooral een spreekbuis worden en minder een zelfstandige organisator van activiteiten, tenzij dat in functie staat van de spreekbuisfunctie.

Het vroegere straten- en vlietenpatroon wordt bij heraanleg te weinig of niet benadrukt. De vlieten moeten waar het kan opnieuw worden opengelegd. De openbare ruimte in de binnenstad moet refereren aan het historisch erfgoed, de kunst van het verleden in herinnering brengen en de hedendaagse kunst stimuleren.

Klein erfgoed als winkel- en cafépuien, straatmeubilair, portalen, kapelletjes, smeedwerk e.d. verdient bescherming.

Er is een absolute noodzaak aan een aangepast algemeen bouwreglement om de kwaliteit van nieuwbouw en verbouwingen in de stad te kunnen controleren (bvb. zoals in Gent).

De hoven van Cortenbach (Korenmarkt), Nassau (RMS) en Palermo (Zakstraat) zijn topmonumenten uit de glorieperiode van Mechelen. Alle middelen moeten worden ingezet om deze monumenten van de ondergang te vrijwaren en ze een nieuwe functie te geven.

Ook bij veel andere monumenten zoals het Predikherenklooster, het houten huisje in de Hanswijkstraat, het Lorettenklooster en het Zegel moeten leegstand en verkrotting spoedig worden aangepakt. In samenwerking met de SCM moet de stad zeer vlug starten met de opmaak van een urgentie-inventaris.

Het spreekt vanzelf dat deze lijst exemplarisch en bijgevolg onvolledig is. Het is de taak van RIM om deze lijst in de loop van de komende jaren nauwgezet aan te vullen.

*“Beschermede monumenten” in bedenkelijke toestand
 (“Hof van Palermo”)*

2. MECHELENBINNENSTEBUITEN

Mechelenbinnenstebuiten bestaat al sedert 1985. Mechelenbinnenstebuiten vervult een belangrijke rol op toeristisch vlak en op het gebied van socio-cultureel vormingswerk. Dat komt niet door de kwantiteit van de rondleidingen, maar wel door de originaliteit en de doorgedreven bestudering van de thema's. Kwalitatief kan Mechelenbinnenstebuiten het best vergeleken worden met de pionier Brusselbinnenstebuiten en het succesvolle Antwerpen Averechts. Beide verenigingen worden op diverse manieren ondersteund door de overheid. Mechelenbinnenstebuiten is door de stedelijke overheid van Mechelen ooit als een lastpost, ja zelfs als oneerlijke concurrentie voor de gidsebond aanzien. De cultureel toeristische meerwaarde van Mechelenbinnenstebuiten is nochtans terecht één van de kwalitatieve uithangborden van RIM. De vereniging toont Mechelen op een originele wijze, promoot de stedelijke kwaliteiten van de stad en durft de vinger op de wonde te leggen. Mechelenbinnenstebuiten bevordert de debatcultuur in Mechelen en is een vernieuwende stimulans voor het toerisme. Een dergelijk initiatief verdient ondersteuning.

Toerisme in Mechelen

Mechelen heeft een uniek toeristisch aanbod. Naar aanleiding van grote evenementen zoals het Keizer Kareljaar vindt het publiek zijn weg naar onze stad. Toch kan de aantrekkingskracht nog vergroten. Een goed onthaal van de bezoekers is bevorderlijk voor het imago van Mechelen. De nieuwe onthaalruimte voor de Dienst voor Toerisme is alvast een belangrijke stap in de goede richting.

De brede waaier aan attracties en activiteiten zou nog beter bekend moeten worden gemaakt. Bezoekers van de Dienst voor Toerisme zouden door middel van een uitgebreide en kwalitatief hoogstaande folder wegwijs kunnen worden gemaakt in het aanbod van de dienst zelf, de musea, het cultureel centrum en allerhande privé-initiatieven.

Misschien is het nodig een breder debat op gang te brengen op het toeristisch aanbod beter bekend te maken en om de diverse actoren (Dienst voor Toerisme, Gidsenbond, Toerisme Vlaanderen, toeristische federatie, SPAM, musea, CCAS ...) beter op mekaar af te stemmen. Ook Mechelenbinnenstebuiten wenst daarbij betrokken te worden.

Enkele suggesties

Zoals in Brussel zou men op historische gebouwen en bij namen van straten en pleinen meertalige toeristische informatie kunnen uithangen.

Kunst moet nog meer aanwezig zijn in het straatbeeld. Er zijn reeds enkele inspanningen gedaan om kunstenaars de kans te geven daartoe. Dat kan nog extra worden bevorderd. Bovendien zou men ook het werk van belangrijke schilders kunnen weergeven op gevels die nu een onverzorgd uitzicht hebben. Bijvoorbeeld het werk van Alfred Ost zou op de juiste locaties veel vertellen over het Mechelen van vroeger.

In dezelfde sfeer zou men ook het vroegere stratenpatroon en andere relevante historische elementen kunnen accentueren door middel van heraanleg. Een ander materiaalgebruik of een andere kleur zou in een straat bijvoorbeeld de

kruising met één van de vlietjes kunnen aanduiden.

De huidige stadsplattegronden die her en der over de stad zijn verspreid zijn onduidelijk en onaantrekkelijk. Een stadsplan waarop de belangrijkste historische gebouwen en sites zijn ingetekend zou het voor de bezoeker veel gemakkelijker en interessanter maken. Dergelijke plannen zouden ook, in klein formaat, op de Dienst voor Toerisme kunnen worden verspreid.

De rol van Mechelenbinnenstebuiten

Mechelenbinnenstebuiten verdient erkenning als volwaardige vereniging voor de bevordering van stedelijk toerisme en socio-cultureel vormingswerk. Het is altijd al één van de doelstellingen geweest om vernieuwend werk op dit vlak te leveren. De kritische ingesteldheid mag niet als een bedreiging worden ervaren, maar eerder als een verrijking voor de openheid in het stedelijk beleid. Het is tenslotte toch de bedoeling van Mechelenbinnenstebuiten om de deelnemers aan activiteiten warm te maken voor de kwaliteiten van de historische stad. Daarom vraagt de vereniging dat het stadsbestuur steun verleent en in sommige gevallen beroep doet op de know-how van Mechelenbinnenstebuiten. Dat kan op verschillende manieren gebeuren.

Actieve aankondiging van de activiteiten en het aanbod voor groepen via de Dienst voor Toerisme, tijdschriften en andere publicaties van de stad en de website van de stad.

Het erkennen van de kwaliteiten van de gidsen van Mechelenbinnenstebuiten. Er is hier geen sprake van concurrentie met de Mechelse Gidsenbond. De invalshoeken verschillen sterk. Toch zouden de Dienst voor Toerisme, het

cultureel centrum, de musea en onderwijsinstellingen in specifieke gevallen rechtstreeks een beroep kunnen doen op Mechelenbinnenstebuiten.

Financiële en/of logistieke ondersteuning. Tot op heden hebben RIM en Mechelenbinnenstebuiten steeds zonder enige subsidiëring gewerkt. Nochtans kunnen heel wat socio-culturele verenigingen in Mechelen wel genieten van een dergelijke steun.

Het betrekken van Mechelenbinnenstebuiten bij brainstorming en vernieuwingsprocessen van het cultuurtoerisme in Mechelen: de uitwerking van stadswandelingen, publicaties en studieopdrachten.

Namens RIM en Mechelenbinnenstebuiten,
Patrick Egels, 2 februari 2001.

Businesspark Baron Michel: een prachtig kerstcadeau

Enkele dagen voor de kerstvakantie krijgen de bewoners van de Caputsteenstraat en omgeving een prachtig kerstgeschenk: het project Businesspark Baron Michel wordt goedgekeurd door het schepencollege. Het toenmalige schepencollege wel te verstaan, enkele dagen voor de installatie van de nieuwe bestuurscoalitie. Toeval?

Even de feiten op een rijtje zetten. In 1997 vestigt Telenet zich als eerste op het terrein op het kruispunt van de Liersesteenweg en de Caputsteenstraat, in het kader van het project van de bouwpromotoren Willemen en Vanhout. Dit paradepaardje van Luc Vanden Brande werd er als dossier vlug doorgejaagd, in een mum van tijd stond het gebouw te pronken in onze woonwijk. Een voorbeeld van mislukte hedendaagse architectuur (er bestaat gelukkig ook andere), in deze buurt passend als een tang op een varken. Tussen Telenet en het stadion van KV Mechelen en de huizenrij in de Kleine Nieuwedijkstraat ontstaat een lege ruimte. De bewoners hopen als compensatie een park te krijgen, laat staan een groene bufferzone in deze grauwe, kindonvriendelijke buurt. Helaas, de braakliggende gronden verworden tot grote, verwaarloosde parkeerterreinen voor de wagens van de werknemers van Telenet. Niet alleen de terreinen worden benut om te parkeren, ook een groot gedeelte van de Caputsteenstraat wordt door diezelfde werknemers ingenomen. We moeten u niet vertellen dat dit veel verkeer aanzuigt, verkeer dat zich verplaatst via de Liersesteenweg, de Caputsteenstraat en de Kleine Nieuwedijkstraat. Daarenboven dienen deze twee laatste straten al lang als sluipwegen voor het verkeer dat de Liersesteenweg en andere drukke verkeersassen wil ontwij-

ken. Neem daar nog het voetbalstadion van KV Mechelen, enkel scholen en de horeca bij en dan is het resultaat van de optelsom vlug gekend: een woonwijk die kreunt onder de verkeers- en geluidsoverlast.

Wij willen Willemen weg

De bewoners blijven hopen op leefbare ingrepen in deze wijk. Zo wordt er al jaren gevraagd naar verkeersremmende maatregelen in de Caputsteenstraat en Kleine Nieuwedijkstraat. Uiteindelijk komen er na heel veel geduld enkele vernauwingen in de Caputsteenstraat en een verkeersplateau op het kruispunt Kleine Nieuwedijkstraat - Caputsteenstraat. Het verkeer wordt drukker en drukker, het blijft er razen en daar hebben bovengenoemde ingrepen geen enkele invloed op. Andere en betere verkeersremmende ingrepen worden eerst in theorie aanvaardbaar geacht, maar in praktijk na opnieuw veel jaren wachten weggevoerd als zijnde niet toe te passen, vanwege de doorgang voor brandweerwagens naar het voetbalstadion. Naar voorstellen van goedkope maatregelen zoals geschrinkt parkeren - dat je kan opheffen op voetbalavonden - wordt niet geluisterd.

In 1999 krijgen de bewoners opnieuw een zware pil te slikken: Willemen stelt voor om achter Telenet een tiental gebouwen op trekken in het kader van een Businesspark. We krijgen een vage omschrijving over toeleveringsbedrijven, met in het totaal plaats voor zo'n duizend werknemers. Om die op te vangen komen er zowat 500 ondergrondse parkeerplaatsen. Nog meer parkeerproblemen, nog meer verkeer dat aangezogen wordt, kortom de woonwijk wordt omgetoverd in een onleefbare buurt. Het protest in de wijk is hevig, met als orgelpunt een hoorzitting met bouwpromotor Willemen en de betrokken schepenen. Er komt veel volk opdagen en het is overduidelijk dat de over-

grote meerderheid van de buurt dit project niet wil en niet wil opgezadeld worden met lapmaatregelen die hen een rad voor de ogen draaien. Er wordt ons een verslag beloofd van de hoorzitting, na vele telefoons met informatiedienst en de bouwdienst. Tot op vandaag hebben de betrokken bewoners dit verslag nog altijd niet ontvangen.

In alle naïviteit geloven wij dat uitstel uiteindelijk zal leiden tot afstel. We stellen wel enkele veranderingen vast, zoals het verharderen van het parkeerterrein en vernemen dat Telenet uit zijn voegen barst en uitbreiding opzoekt op het industrieterrein Mechelen-Noord. Bovendien wordt aan studiebureau aangesteld om de verkeersproblematiek aan te pakken in de wijk. Zijn dit positieve tendensen, betekent dit dat het project afgeblazen wordt?

Willemen wil woonwijk weg

Helaas, weerom helaas. Het door de verkiezingen gekelderde bestuur beslist net voor de kerstvakantie dat het project een postief advies krijgt. Het gaat om een gunstig advies dat nu nog moet worden goedgekeurd door stedenbouw. Intussen vernemen wij uit goede bron dat Willemen al voordien een principiële goedkeuring bekomen had bij Stedenbouw en bovendien aast op een verdere uitbreiding van het project op terreinen van KV Mechelen, dat in de nabije toekomst de huidige locatie verlaat.

In de media vernemen we dat het schepencollege tegemoet komt aan de bezwaren van de bewoners door het invullen van de helft van het braakliggende terrein en dat het enkel de tweede fase omvat. Hiermee wil het schepencollege zand in de ogen strooien. Kan ze ons vertellen wanneer de volgende fases eraan komen?

Ook met de verkeersproblematiek wordt rekening gehouden, volgens toenmalig schepen van Openbare Werken Leo Stevens. Na maanden onderzoek is het studiebureau tot de

conclusie gekomen dat alle verkeersproblemen opgelost worden door het plaatsen van verkeerslichten aan het kruispunt van de Caputsteenstraat en de Liersesteenweg. Te waanzinnig om te geloven, als het niet om te huilen was zou je erom lachen.

Het is duidelijk. Het Mechelse stadsbestuur heeft na de goedkeuring van andere grootschalige, stedenbouwkundige rampen (waaronder enkele met de stempel van Willemen) ook nu geen rekening gehouden met de verzuchtingen van de bewoners. Het Ministerie van Financiën stelt zich kandidaat om in de gebouwen in te trekken .

Is er nog hoop?

Het nieuwe gemeentebestuur werd geïnstalleerd op 1 januari, onder leiding van de nieuwe burgemeester Bart Somers. Het nieuwe bestuur heeft de mogelijkheid om het eventueel gunstig advies van Stedenbouw te schrappen. Bart Somers heeft samen met zijn VLD-VU alliantie zich vorig jaar totaal verzet tegen de inplanting van dit project in onze woonwijk. Dit gebeurde uiteraard vanop de oppositiebanken. Is het huidig besluit een gedroomd excuus om zijn handen in onschuld te wassen ('helaas, maar dit is een beslissing van het vorig bestuur waar we niets meer kunnen aan veranderen')? Of zullen de burgemeester en zijn schepencollege de voornemens omzetten in daden? Zodat onze wijk opnieuw leefbaar wordt en er nu eindelijk eens een ernstige verkeersstudie gepland wordt. Ik hoor de heer Bart Somers nog verklaren: "Mechelen moet opnieuw mensen aantrekken die hier willen wonen". Dat zou pas een geschenk zijn, mijnheer Somers.

*Bart Braeckevelt
Buurtbewoner
21-12-2000*

Uw reacties

Spelregels

Uw reacties op onze artikelen, bedenkingen bij stedenbouwkundige malheuren, liefdesverklaringen aan onze vereniging en ander belangrijk nieuws kunt u sturen naar:

- RIM, p.a. Geerdegemvaart 125/202, 2800 Mechelen; of
- kristin.vanransbeeck@pandora.be

Belangrijk: als uw bijdrage ons interessant lijkt, publiceren wij ze automatisch met uw volledige naam en woonplaats, tenzij u ons uitdrukkelijk vraagt om dat niet te doen.

Alvast bedankt voor uw medewerking.

En hier is de eerste:

OVAM

Hierbij graag een reactie op jullie artikel over de OVAM-nieuwbouw en ROBELCO in jullie laatste nummer.

Met al mijn respect voor jullie acties, maar toch moet mij van het hart dat jullie berichtgeving soms getuigt van onvoldoende kennis van zaken.

Ik heb het hier specifiek over de (herhaalde) berichten i.v.m. de OVAM-nieuwbouw.

In eerste instantie is het belangrijk om weten dat OVAM een parastatale A is, wat betekent dat het hoofd van de instelling de Vlaamse Minister van Leefmilieu is. De OVAM-directie zelf kan wel beslissen over het dagelijks beleid, maar voor belangrijke beslissingen (zeker die met financiële impact) is het fiat nodig van - naargelang het geval - de Inspectie van Financiën, de Minister van Leefmilieu, de Minister van Begroting, de Vlaamse Regering).

Het is juist dat een aantal beslissingen uit het (al dan niet recente) verleden te betreuren zijn, maar als OVAM-medewerker, Mechelaar en trouwe RIM'er betreur ik het feit dat OVAM systematisch en onterecht in een kwaad daglicht wordt gesteld.

Daarom toch eventjes de puntjes op de i over een aantal items:

- afbraak van de “Meubles de la Dyle”: de OVAM directie had vergevorderde plannen voor renovatie tot op het ogenblik dat de toenmalige minister, en dus OVAM-baas (Kelchtermans), die naar de prullenmand verwees en de directie verplichtte om tot de afbraak over te gaan;
- het Zegel, ROBELCO e.a.: het budget dat OVAM mag besteden aan nieuwbouw/renovatie is beperkt door de begroting en de wetgeving (zo zijn er o.a. wettelijke normen over toegelaten m² per medewerker en toegelaten prijs/m²), waardoor een project als bv. Het Zegel (waar de directie en de meeste medewerkers echt achter stonden) ongetwijfeld in een latere fase zou terecht gekomen zijn in het beruchte Blunderboek van het Rekenhof (wegens onverantwoord hoge kostprijs).

Binnen de budgettaire ruimte en rekening houdend met de dringende noodzaak aan nieuwe huisvesting werd een “open wedstrijd” uitgeschreven waarin alle opties binnen Mechelen werden onderzocht (nieuwbouw, vernieuwbouw, huurkoop).

Uiteindelijk werd een definitieve beslissing door de Vlaamse regering tegengehouden omdat die ingevolge de op stapel staande herstructureringen van de Vlaamse administratie geen definitieve opties wou nemen.

Ondertussen wordt onze werking ernstig bemoeilijkt door een huisvesting op diverse locaties en zitten zowat 200 OVAM-ambtenaren al enkele jaren in een gebouw dat totaal brandonveilig is (OfficeCenter; Kardinaal Mercierplein). Het is dan ook perfect te begrijpen dat de directie na bijna

15 jaar zoektocht naar nieuwe huisvesting - telkens afgeblokt door hogere (soms duistere) belangen op niveau van de Vlaamse regering - voorgesteld heeft om Robelco te huren voor 9 jaar. Het feit dat Robelco er komt, in onze schoenen schuiven getuigt van intellectuele oneerlijkheid, het project zou toch doorgaan, maar dan met andere huurders.

Fundamenteel zijn jullie bedenkingen bij het hele verhaal terecht, maar het is unfair dit in jullie berichtgeving stevast in de schoenen van OVAM te schuiven waardoor ons imago onterecht wordt besmeurd.

Ik weet dat beleids mensen regelmatig misbruik maken van de verwarring die er bij het publiek kan bestaan tussen de verantwoordelijken voor een beslissing (bij Kelchtermans was het gewoon een systeem om zijn beslissingen naargelang het hem uitkwam op eigen hoed te steken of te verkopen als een beslissing van een van zijn ondergeschikte administraties - ik heb daar genoeg voorbeelden van, maar dat hoort bij andere dossiers), maar jullie zouden toch beter moeten weten.

Naam en adres bekend

Antwoord van Willy Peeters:

OVAM: er luistert tenminste iemand naar de woorden van RIM!

Dat is toch de conclusie die we trekken uit de hiervoor afgedrukte lezersbrief.

In eerste instantie verheugt het ons vast te stellen dat onze schrijfsels ook effectief gelezen worden! Vervolgens gebiedt de wellevendheid ons enige verduidelijkingen, ja, zelfs ver-

ontschuldigen aan te brengen aan/bij onze tekst uit het vorige RIM-nieuws. Met name doet het ons leed vast te stellen dat de medewerkers van OVAM zich geïsoleerd voelen door de geuite verwijten, wat vanzelfsprekend niet de bedoeling was, waarvoor excuus, dus.

Neen, het eigenlijke discours draaide (en draait) uiteraard om het beleid en de daarvoor verantwoordelijke overheid. Dat dit de nodige bedenkingen oproept, blijkt zelfs uit de reactie van de verontwaardigde medewerker, die niet nalaat de vinger enige malen op de wonde te leggen en daarmee onze stelling over wanbeleid (ongewild?) bevestigt. Daarbij is het inderdaad voor iedereen - en dus zeker voor de weinig geïnformeerde burger - niet eenvoudig uit te maken waar en door wie de beslissingen over overheidsingrepen genomen worden. Zeker niet wanneer (alweer uit de reactie geplukt) er ministers zijn die de nodige rookgordijnen optrekken wanneer hen dat beter uitkomt. Dat het verhaal rond de huisvesting van OVAM in ieder geval een uiterst ongelukkig voorbeeld-van-hoe-het-niet-moet is en blijft, wordt zeker nog meer benadrukt door voorgaand schrijven!

Willy Peeters

Inhoudstafel RIMNieuws 5 I

Intro	3
Memorandum	4
1. Restauratie Integratie Mechelen	4
2. Mechelenbinnenstebuiten	20
Businesspark Baron Michel:	24
Uw reacties	28

Doelstellingen RIM v.z.w.

RIM v.z.w. (Restauratie Integratie Mechelen) is een vereniging die bekommerd is om de toestand van het Mechels roerend en onroerend cultureel erfgoed.

Omdat zij vindt dat dit erfgoed niet altijd juist gewaardeerd wordt, moet er iets gedaan worden om de situatie te verbeteren.

RIM v.z.w. zal vooral aandacht hebben voor het architecturale en stedenbouwkundige patrimonium in groot Mechelen zonder daarom ander cultureel erfgoed uit te sluiten.

RIM v.z.w. wil sensibiliseren om waardevolle oude panden in stand te houden, te restaureren en te integreren. Integreren betekent ervoor zorgen dat een oud gebouw weer nuttig gebruikt wordt, weer meespeelt in de omgeving en zichzelf zo beschermt tegen verwaarlozing.

RIM v.z.w. wil niet gaan werken naast bestaande organisaties en initiatieven: het wil veeleer een gespreksforum worden, een uitwisselingsplatform bieden. Dit is absoluut nodig wil er een geloofwaardige en gecoördineerde aanpak komen.

RIM v.z.w. wil zowel het grote publiek sensibiliseren als de eigenaars van waardevolle gebouwen en de overheid. Concreet wil zij het grote publiek benaderen met een regelmatig verschijnende nieuwsbrief. Er worden contacten gezocht met eigenaars, overheid en geïnteresseerde organisaties.